

APRILLIS TEHAKSE NALJA

Töötajate pidude puhul on tegemist suurte kokkusaamiste ja ühise lõbutsemisega nii tihti kui võimalik, aga pean tunnistama, et korra aastas naudin mõnevõrra teistsugust ja isekamat rõõmu, kasutades 1. aprilli kui võimalust saatanlikku nalja visata. Inimesed, kes mind tunnevad, püüavad õigupoolest teha kõik mis vähegi võimalik, et 1. aprilli kesköö ja keskpäeva vahel minu silme alla mitte sattuda. Kui te pole selle päeva „ametlike reeglitega“ kursis, siis märgin, et just selles ajavahemikus tohib nalja teha. Seega, kui keegi püüab teid pärast keskpäeva haneks tõmmata, on ta valemängija.

Lapsena oli mul kombeks oma vanematele ja õdedele kõiki tavapäraseid aprillinalju teha, sidudes näiteks kokku vastakuti asuvate uste lingid, nii et kummastki toast välja ei pääsenud. Kui enamik lapsi kasvab lõpuks aprillinaljadest välja, siis minuga juhtus pigem vastupidine. Isegi veel hullem – mida vanemaks ma olen saanud, seda saatanlikumaks ja viimistletumaks mu trikid on muutunud. Aegamööda sai neist ka lõbus võimalus korra aastas Virgini brändile rohkem tähelepanu tõmmata – ja sellel olid mõnikord hämmastavad tulemused.

Näiteks otsustasin 1986. aastal, et tore oleks muusikatööstuse kulul veidi nalja teha. Seega haudusime välja kurja plaani ja 31. märtsil andsin intervjuu tollasele Suurbritannia suurimale muusikaajakirjale Music Week. Rääkisin neile loo sellest, kuidas Virgin on juba aastaid salaja arendanud hiigelarvutit, kuhu oleme salvestanud iga viimase kui muusikapala, mille oleme suutnud leida. Meie revolutsioonilise seadme nimeks pidi saama Music Box ja muusikasõpradel pidi avanema võimalus sealt väikese summa eest endale alla laadida mis tahes laul või album.

Minu üllatuseks ja rõõmuks neelasid nad konksu alla ja järgmisel päeval, 1. aprilli ajakirjas ilmus šokeeriv pealkiri „Bransoni pommuudis: ühe tööstusharu lõpp“. Üllataval kombel jäi kõikvõimalikel muusikatööstuse tippjuhtidel artikli kuupäev kahe silma vahele ja nad asusid mind telefonitsi pommitama, helistades terve hommikupooliku, paludes, ähvardades ja anudes, et oma hullu plaani katki jäta. Vastasin neile kõigile poolenisti vabandust paluval toonil, lubades päeva jooksul täpsemat infot anda. Seda ma lõuna ajal tegingi – teatasin, et tegu oli aprillinaljaga. Pärastlõunal sain muusikatöösturilt veel palju kõnesid, mille sisu mul kardetavasti ei kõlba siinkohal kommenteerida.

Palju aastaid hiljem sattusin mingil üritusel kokku Steve Jobsiga, kes rääkis, kuidas ta oli Music Boxi lugu lugenud ja seda täielikult tõe pähe võtnud. Ta oli tol ajal just hiljuti Apple'ist kõrvale tõrjutud ja NeXTi asutanud. Tema sõnul ei olnud ta minu aprillinalja unustanud ja olevat juba tol ajal mõelnud, et isegi kui see on nali, on Music Boxi idee kaalumiseväärne. Me ei saa muidugi kunagi teada, aga tollest jutuajamisest alates on mind kummitanud mõte, et minu aprillinali võis tahtmatult kaasa aidata iTunesi ja iPodi sünnile, mis irooniliselt kombel andsid surmahoobi Virgin Megastore'ile ja alustasid muusikatööstuses uut ajastut.

Selle loo ilmne moraal on selles, et kui kavatsete paljastada – isegi aprillinalja kaudu –, milline võiks teie arvates välja näha tööstusharu tulevik, hoolitsege selle eest, et teil on olemas plaan, kuidas ise sinna esimesena jõuda. Vastasel korral võite ise nalja sihtmärgiks osutada.

RUMAL NALI SAAB VASTULÖÖGI

Ka üks teine aprillinali andis mulle kahtlemata tagasilöögi, isegi kui see paljudele meie inimestele palju lõbu pakkus. Olin otsustanud nalja teha Ken Berry kulul – tema oli üks mu esimesi Virgin Recordsi partnereid. 31. märtsil kutsusin Keni ja tema sõbranna hilisele öhtusöögile Virginile kuuluvasse katuserestorani ja klubisse Roof Gardens, mis asub Londonis Kensingtoni piirkonnas. Minu plaan seisnes selles, et olin palganud inimesed, kes pidid paar minutit pärast südaööd (ma järgin reegleid) Keni korterisse sisse tungima ja mõned asjad, sealhulgas mööbli, teleri ja muusikakeskuse ära viima. Osalema olid kutsutud mõned politseinikeks riietunud näitlejad, kes pidid sisse astuma, küsitlema ja sõrmejälgi võtma. Lõpuks oleksin mina hüüdnud: „Aprill!“ Me oleksime koos naernud, asjad tagasi toonud ja lugu oleks sellega lõppenud. Selline olnuks asi plaani järgi. Kuid juba Robert Burns osutas: „Hiirte ja inimeste parimad kavatsused nurjuvad sageli“, ja see oli määratud minema nii nurja kui veel võimalik!

Probleemid algasid sellest, et sattusin kellegi teisega juttu ajama, ja kui umbes 15 minutit pärast südaööd lauda tagasi läksin, olid Ken ja tema kaaslane juba koju läinud. Nad olid jätnud mulle kirja: „Aitäh öhtusöögi eest, homme näeme. Ken.“ Sattusin paanikasse, sest teadsin, et nad olid juba koju jõudnud ja ma olin lootusetult hiljaks jäänud, et õigeks ajaks vägesid juhtima jõuda. Ma ei teadnud, mida teha, ja läksin koju. Minu abikaasa Joan (kes polnud asjasse segatud, sest ta poleks ealeski seda heaks kiitnud) tervitas mind sõnadega: „Richard, on juhtunud midagi väga hirmsat. Kenny korterisse murti sisse, politsei on praegu seal. Ken helistas ja küsis, kas ta sõbranna tohiks ehk öö meie juures veeta, sest ta on liiga hirmul, et oma korterisse

jääda.“ Nüüd ei jäänud mulle muud valikut kui Kenile helistada ja kogu lugu üles tunnistada, sõnarohkesti vabandust paluda ja tema varandus tagasi toimetada. Tema reaktsioon oli aga: „Hm, Richard, ma ei tea, kas saan enam midagi teha, sest politsei koostas juba raporti. Aga ma proovin neile asja selgitada.“ Tundsin kogu jama pärast äärmiselt suurt piinlikkust ja plaanisin magama minna, kui äkki helises uksekell. Tunnetasin, et asi on halvaendeline, avasin ukse ja seal seisid kaks eriti suurekasvulist Londoni politseinikku, keda minu veiderdamine ei paistnud sugugi naerma ajavat. Pahuralt palusid nad mul endaga kaasa minna, et „uurimisele kaasa aidata“.

Olin juba ööriided selga pannud, aga neid ei paistnud see huvitavat. Nad vedasid mu kaasa, kuigi olin hommikumantlis ja sussides. Autos ei vastanud nad mulle midagi, kuigi püüdsin selgitada: „See on kohutav eksitus,“ ja palusin: „Palun helistage härra Berryle, ta ütleb teile, et mingit vargust pole olnud.“ Läbitungimatul ilmel juhatasid nad mind seejärel Harrow Roadi politseijaoskonda, võtsid ära mu hommikumantli vöö – oletatavasti selleks, et ma ei saaks end üles puua –, lükkasid mind kongi ja lahkusid sõnagi lausumata. Asi läks ainult hullemaks. Pool tundi hiljem katkestas minu rahutu une kõrvalkongist kostev mulle tundmatu inimese karjumine. See kõlas, nagu kedagi pekstaks: „Palun ärge lööge mind rohkem. Ausõna, ma ei teinud midagi.“ Lärm vaibus peagi ja seejärel lebasin ma ülejäänud öö ärkvel, vaeveldes kahetsuse ja tohutult suure enesehaletsuse käes.

Lõpuks, umbes keskpäeval, astusid kongi samad kaks politseinikku ja juhatasid mind sõnatult ülakorrusele, kus nad esitasid mulle süüdistuse umbes kümnes väärteos, sealhulgas politsei aja raiskamises. Seejärel ulatasid nad mulle mu hommikumantli vöö ja teatasid, et olen vaba. Ma ikka veel ei taibanud päris täpselt, mis tegelikult oli juhtunud, aga kohe, kui sombuse hommi-

kuse valguse kätte astusin, saabus selgus: väljas ootas mind hõiskav rahvamass, mis koosnes Virgin Recordsi töötajatest eesotsas Kenny ja politseinikuga, kes hüüdsid mulle nii tuttavalt kombel: „Aprill!“ Mind oli ikka haledalt haneks tõmmatud!

Kui pean meenutama nalja, millega olen iseendale jalga tulistanud, siis see on kindlasti parim näide. Hiljem sain teada, et kui Ken oli politseinikele öelnud, et vargus on kõigest sõbra ebaõnnestunud nali, ei olevat see politseinikele sugugi naljakas tundunud. Esimese hooga tahtnud nad esitada mulle kriminaalsüüdistuse ja süüdistasid mind ka politsei aja raiskamises, aga Keni palumise peale (vähemalt tema enda sõnul) nõustusid lõpuks asja unustama, kuid ühel tingimusel: kui Ken aitab neil oma eksinud sõbrale anda „õppetunni, mida ta niipea ei unusta“, lukustades ta kongi kuni keskpäevani, mil aprillitegemise aeg lõpeb. Arusaadavalt jäi Ken kohe nõusse, tõenäoliselt arvates, et see on suurepärase idee. Ja mis puudutab peksmist kõrvalkongis, siis ka selle olid meie inimesed lavastanud.

ROHKEM KUI KURIKUULSUS

Ma oletan, et pärast sellist õppetundi oleks enamik „normaal-seid“ inimesi saanud trauma kogu eluks ega poleks tahtnud kunagi enam aprillinaljadest midagi kuulda. Kahjuks on minu aju ehitus teistsugune. Kui see üldse kuidagi mõjus, siis otsustasin kindlamalt kui kunagi varem, et pean tulevaste tempudega rohkem vaeva nägema. Üks neist oli nali, mis meil aprillis 1989 *peaaegu* õnnestus.

Olin tol ajal 36aastane ja suures vaimustuses õhupalliga lendamisest. Sellest saingi inspiratsiooni oma siiani kahtlemata

kõige keerukama aprillinalja jaoks. Ma tellisin oma sõbra Don Cameroni firmast Cameron Balloons eriprojekti järgi valmistatud kuuma õhuga töötava lendava taldriku ja minu rõõmuks valmistas ta tõesti erakordselt uhke aparaadi. Selle kuju meenutas klassikalist koomiksitest tuntud lendavat taldrikut, sellel olid pöörlevad vilkuvad tuled, mis tekitasid pimedas kõhedaks tegeva helenduse iga kord, kui kuumaõhupõleti tööle pandi. Kirsiks tordil palkasime aga „väikese inimese“ (mul ei lubatud öelda „käabus“), kes kandis lennul spetsiaalselt valmistatud rohelist marslase kostüümi. Et talle mitte alla jääda, panin mina selga kapten Kirki riidetust meenutava sädeleva hõbedase skafandri.

Seega mina etendasin reisil kapten Kirki, aga kaaspiloodina tuli oma suurepärase kätetööd juhtima üks maailma paremaid õhupallispetsialiste Don Cameron. Tõusime Londoni põhjaosast õhku umbes kell neli hommikul, lendasime üle linna ja seejärel avastasime, et liigume piki maanteed M25 Gatwicki lennujaama poole – õhupall liigub ju valdava tuulesuuna järgi. Meie kolmekesi nautisime lihtsalt õhusõitu ja meil polnud muidugi aimugi, millise kaose me olime valla päästnud 500 jalga allpool planeedil Maa.

Tuleb välja, et meid märkasid juba päris alguses öövahetuse töölised, kes andsid kohalikule politseile teada, et olid näinud UFOt. See vallandas „Maailmade sõda“ meenutava stsenaariumi. Raadiojaamad esitasid ärevaid spekulatsioone selle kohta, kust selline madala lennuga tulnukasõiduk võis tulla ning iga järgneva miiliga läks olukord maa peal järjest hullemaks. Peagi jälitasid meid kolm politseiekipaazi ja abipalve oli saadetud ka sõjaväele. Tiheda liiklusega maantee M25 autode voolu aeglustas niigi hommikune udu, kuid nüüd jäi liiklus päris seisma, sest inimesed peatasid auto ja ronisid välja koidikuhämaruses pea kohal lendavat müstilist UFOt imetlema.

Selleks ajaks olime juba jõudnud Gatwicki lennujaamale (Londoni reisijate arvult teine lennujaam) lähemale, kui meile oleks meeldinud, ja seetõttu otsustasime, et oleks aeg reis lõpetada. Udust hoolimata õnnestus meil märgata tasast ala ning vilkuvate tulede ja müstiliselt helendava põletiga asusime maanduma. Donil õnnestus meid ilma probleemideta taas maa peale tuua. Vähemalt nii me arvasime. Mäletan, et vaatasin oma „kosmosemooduli“ väiksest aknast välja ning jõudsin just mõelda, et olukord meenutab mingit kõhedat stseeni Steven Spielbergi filmist, kui äkki märkasid, et meie maandumisplats on politseiautodest ja sõjaväeveokitest ümbritsetud. Kui Don oli meie sõiduki täiuslikult ja sujuvalt maandanud, asus meie poole teele kumminuiaga vapper noor politseinik, kelle samm ei olnud just väga enesekindel.

Saabunud oli tulnukate aeg. Käivitasime oma udumasina, päästsime aeglaselt valla lennukitreppi meenutava ukse ning saatsime oma väikese roheline tulnuka politseinikule vastu. Sekunditki mõtlemata tegi hirmunud politseinik kannapöörde ja sooritas kõige kiirema jooksu, mida ma kunagi olen näinud. Sel hetkel otsustasin, et pean vahele astuma, enne kui keegi viga saab. Seega hüppasin planeedile Maa ja tervitasin selle vapraid kaitsjaid universaalse rahukuulutusega: „Aprill!“ Põgeneva politseiniku esimene reaktsioon oli ülim kergendus, aga UFO-vaatlejate veebisaidi Alien UFO Sightings andmetel olevat politseinik hiljem ajakirjandusele tunnistanud, et ta pole kogu oma 20aastase teenistuse jooksul nii suurt hirmu tundnud. Tema ülematele ei teinud asi siiski üldse nalja ja oma aprillitegemise karjääri jooksul seisin juba teist korda silmitsi võimaliku süüdistusega politsei aja raiskamises. Õnneks läks kõik hästi.

Arusaadavalt pole ma ainus, kes pole suutnud vastu panna kiusatusele teha metsikuvõitu aprillinalju. Kaks parimat, mil-

lest olen kuulnud, tehti Eric Schmidtile ajal, mil ta töötas Sun Microsystemsis. Ükskord lammutas tema sõbralik personal lahti tema kabineti ja ehitas selle uuesti üles keset tiiki asuvale platvormile – koos töötava telefoniühendusega, mis minu arvates oli eriti lahe. Teinekord tühjendasid nad tema kabineti ja asendasid mööbli Volkswageni Põrnikaga, mille nad olid kõigepealt jup-pideks võtnud, et uksest sisse mahtuda, ja seejärel uuesti kokku pannud. Ericu hilisem tööandja Google on samuti tuntud oma naljade poolest. Üks näide on „Google Nose“ („Google'i nina“). 1. aprillil Google'i saidile minnes leidsid inimesed menüüst uue valiku, mis väidetavasti lubas neil mitmesuguseid lõhnu tunda, kui nad oma nina ekraanile piisavalt lähedale panevad (kummalisel kombel oli valikute hulgas ka „märg koer“). Mitte ükski inimene, keda tunnen, ei ole nõus tunnistama, et ta oleks selle triki õnge läinud, aga ma võin ette kujutada miljoneid kergeusklikke, kes tol hommikul oma ekraane nuusutasid.

Üks kõigi aegade kuulsamaid aprillinalju on aga kindlasti „Google TiSP“ (Toilet Internet Service Provider; „tualeti internetiteenuse pakkuja“), mida esitleti 1. aprillil 2007 Google'i otsingulehel nii: „Täisfunktsionaalne süsteem, mis pakub kodust tasuta juhtmevaba ühendust, ühendades teie tualetipõhise TiSPi juhtmevaba ruuteri kiudoptilise kaabli abil kohaliku kanalisatsioonisüsteemi kaudu ühega tuhandetest juurdepääsusõlmedest“. Google teatas uhkusega, et TiSP kasutab GFlushi tehnoloogiat ning selle juurde kuulub paigalduskomplekt, mis tagab kaheksa sammuga „kiire, lihtsa ja suure osas sanitaarse protsessi“. 8. samm oli järgmine: „Palju õnne, olete veebis! (Palun peske enne surfama asumist käed.)“ Arvestades, et 2007. aastal kasutati Google'i otsingut keskmiselt 1,2 miljardit korda päevas (2013. aastal oli sama näitaja 5,9 miljardit), pole kahtlust, et TiSP on kõigi aegade vaadatuim aprillinali. Täiesti geniaalne!